

Právny predpis o obnove prírody

Pre ľudí, klímu a planétu

22. júna 2022
#EUGreenDeal

Viac ako **polovica celosvetového HDP závisí od prírody** a služieb, ktoré poskytuje. Vo významnej miere od nej závisia odvetvia **stavebníctva, poľnohospodárstva, potravinárstva a zdravia**

Viac ako **75 % celosvetových potravinárskych plodín závisí od opel'ovačov.**

Degradáciou je zasiahnutá plocha predstavujúca 40 % svetovej pôdy. Náklady spojené s degradáciou pôdy v EÚ už presahujú 50 miliárd EUR ročne.

Naše globálne potravinové systémy sú zodpovedné za **80 % odlesnenej pôdy, využívanie 70 % sladkovodných zdrojov** a predstavujú **najzávažnejšiu príčinu straty biodiverzity na našej planéte.**

Obnova mokradí, riek, lesov, trávnych porastov, morských ekosystémov a druhov, ktoré ich obývajú, pomôže:

Zvýšiť biodiverzitu a zabezpečiť to, čo nám príroda ponúka zdarma, napríklad čistenie vody a ovzdušia, opel'ovanie plodín či ochranu pred povodňami.

Obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C.

Budovať odolnosť a strategickú autonómiu Európy, a tak predchádzať prírodným katastrofám a znižovať riziká pre potravinovú bezpečnosť.

Nové záväzné ciele navrhované v právnom predpise:

- obnova biotopov a druhov chránených právnymi predpismi EÚ o ochrane prírody;
- zvrátenie úbytku opel'ovačov do roku 2030;
- žiadna čistá strata zelených mestských plôch do roku 2030 a minimálne 10 % pokrytie korunovým zápojom v európskych mestách;
- zlepšenie biodiverzity poľnohospodárskej pôdy, napr. pre motýľov na trávnych porastoch a pre vtákov žijúcich na poľnohospodárskej pôde, krajinné prvky s bohatou biodiverzitou;
- obnova odvodnených rašelinísk;
- zdravšie lesy s lepšou biodiverzitou;
- aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek do roku 2030;
- obnova morskej trávy a morského dna.

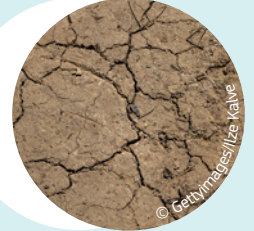
PREČO TREBA KONAŤ?

Kvalita prírody v EÚ znepokojivo klesá, pričom **viac ako 80 % biotopov sa vyznačuje zlým alebo nedostatočným stavom ochrany. Najviac postihnuté sú rašeliniská, trávne porasty a duny.** Od roku 1970 sa mokrade v západnej, strednej a vo východnej Európe zmenšili o 50 %.

Až 70 % pôd v EÚ vykazuje nezdravý stav. Výrazne zvetraná orná pôda podľa odhadov prispieva k strate poľnohospodárskej produktivity v EÚ vo výške **1,25 miliardy EUR** ročne.

V poslednom desaťročí **došlo k poklesu populácií 71 % rýb a 60 % obojživelníkov.**

Úbytok ohrozuje v EÚ každý tretí druh včiel a motýľov a každý desiaty takýto druh je na pokraji vyhynutia.

PRÁVNY PREDPIS O OBNOVE PRÍRODY:

Obnoví aspoň 20 % suchozemských a morských ekosystémov EÚ do roku 2030 a do roku 2050 zabezpečí obnovu všetkých ekosystémov, ktoré ju potrebujú.

Bude požadovať od členských štátov, aby vypracovali národné plány obnovy zohľadňujúce vnútroštátne podmienky.

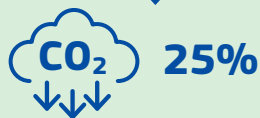
Bude vychádzať z právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany prírody a zameria sa na všetky prírodné biotopy, a nielen na biotopy, ktoré sú chránené **smernicou o vtácoch a smernicou o biotopoch alebo sústavou Natura 2000.**

Bude dôkazom toho, že EÚ je **lídrom v oblasti ochrany a obnovy prírody** a nastaví latku pre globálne opatrenia pred konferenciou OSN o biodiverzite (COP-15).

Obnova prírody predstavuje investíciu do udržateľnej, odolnej a produktívnejšej budúcnosti.

Každé euro vynaložené na obnovu pôdy prináša ekonomickú návratnosť v rozsahu od 8 do 38 EUR.

V rašeliniskách je uložených takmer 30 % celosvetových zásob pôdneho uhlíka. Obnovou odvodnených rašelinísk by sa mohlo ušetriť až 25 % európskych emisií skleníkových plynov uvoľňovaných v dôsledku využívania pôdy.

Prirodzené rieky, nivy a mokrade absorbujú záplavové vody účinnejšie a pri nižších nákladoch ako akákoľvek umelo vytvorená štruktúra.

Mestské zelené plochy zabezpečujú nevyhnutné zníženie teploty, absorbujú nadmerné zrážky a podporujú fyzickú a duševnú pohodu.

Ekosystémy podporujú všetok život na Zemi. Čím zdravšie sú naše ekosystémy, tým zdravšia je aj naša planéta a jej obyvatelia.

Desaťročie OSN venované obnove ekosystémov 2021 – 2030

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie

Print ISBN 978-92-76-49463-8
doi:10.2779/788461
KH-01-22-158-SK-C

PDF ISBN 978-92-76-49435-5
doi:10.2779/30924
KH-01-22-158-SK-N

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022 ©
Európska únia, 2022. Opakované použitie je povolené len pod podmienkou uvedenia zdroja. Akékoľvek použitie alebo reprodukcia prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môžu byť podmienené získaním súhlasu príslušných nositeľov práv.